

Radni tim za materijalnu kulturnu baštinu

- sastanak je održan u Puli, 29. siječnja
- sastanku su prisustvovali Željko Bistrović, Jugo Jakovčić, Nataša Nefet, Tajana Ujčić i Davor Mišković

Istra je područje iznimno bogato materijalnom kulturnom baštinom i zbog toga je u Istri osnovan čitav niz ustanova koje skrbe o kulturnoj baštini, no problem je u tome što su ove ustanove dugo vremena bile zapostavljene u materijalnom i financijskom smislu. To je dovelo do toga da se tek unazad petnaestak godina obavljaju neke elementarne radnje kao što je inventarizacija baštine. Određeni napredak je postignut, no i dalje ostaje čitav niz problema od kojih Radni tim posebno izdvaja probleme čuvanja artefakata i dostupnosti informacija o kulturnoj baštini. Čuvanje artefakata je problematično jer se oni drže u depoima koji ne odgovaraju postavljenim stručnim normama. Radni tim smatra da je potrebno poduzeti mjere koje će osigurati očuvanje građe prema standardima struke. Dostupnost informacija o baštini je problematična jer podaci o građi nisu objedinjeni, postojeći popisi su nepotpuni i tek su nominalno javno dostupni (u praksi je njihova dostupnost bitno otežana), proces digitalizacije je tek na početku. Radni tim smatra da je potrebno popisati svu građu vezanu za povijest i baštinu Istre i objediniti ove popise u baze podataka i informacijski servis koji će javnosti biti dostupni putem interneta.

Radni tim se zalaže da se izlaganje građe održava u skladu sa stručnim normama izraženim kroz međunarodne konvencije i stoga podržava dislocirane zbirke i izlaganje *in situ*. Stvaranje reprezentativnih institucija koje će objediniti građu na jednom mjestu nije koncept koji bi trebalo podržati, no, s druge strane, potrebno je stvoriti izložbeni prostor u kojem će biti moguće održavati kompleksnije tematske i problemske izložbe jer takvog prostora trenutno nema. Ovaj izložbeni prostor ne bi trebao biti nužno namijenjen isključivo za održavanje izložbi koje tematiziraju kulturnu baštinu nego bi trebao biti višenamjenski jer bi se tako postigla njegova puna iskoristivost. Kada jer riječ o disperziranoj prezentaciji baštine (arheološka nalazišta, crkve, zbirke, itd.) Radni tim je svjestan problema održavanja takvih prostora, osiguravanja njihove dostupnosti i informiranja zainteresiranih javnosti (uključujući i turiste) o njihovoj lokaciji. Radi se o kompleksnom problemu čije rješenje zahtjeva uključivanje čitavog niza aktera i njihovo umrežavanje. Tu je potrebno stvoriti mrežu stručnog osoblja, mrežu tehničkog osoblja, informacijske servise i točke u kojima će se informacije agregirati i posredovati korisnicima (npr. Arena može biti mjesto gdje se može dobiti informacija o svim takvim lokalitetima rasutim po Istri uz objašnjenja o njihovom sadržaju i upute o tome kako do njih doći, vremenu mogućeg razgledanja i sl.).

Podizanje svijesti o vrijednosti baštine je iznimno važna tema koja uključuje edukaciju, ali i poticajne mjere za očuvanje baštine. Naime, stanovništvo je potrebno educirati o vrijednostima ambijenta u kojem živi i vrijednostima baštinjenog kulturnog naslijeđa. Ovdje je ključna medijacijska uloga muzeja, ali i svih drugih aktera koji se bave kulturnom baštinom. Druga važna aktivnost u podizanju svijesti o vrijednosti baštine je stvaranje sustava poticaja za očuvanje sela i urbanih cjelina. Naime, velika sredstva se ulažu u pojedine segmente baštine (u posljednje vrijeme znatni se resursi ulažu u očuvanje sakralne baštine) dok čitave urbane cjeline ili sela propadaju. Na taj način na vrijednosti gubi i ona baština u koju se ulaže jer se neprovratno gubi kontekst njezinog postojanja odnosno njezin specifični ambijent. Radni tim je svjestan činjenice da očuvanje urbanih cjelina ili sela prvenstveno ovisi o stanovništvu tih prostora i zbog toga se zalaže da se stvori sustav poticaja (npr. kroz besplatnu izradu elaborata, subvencioniranje kamatnih stopa na kredite za obnovu). Važan moment u očuvanju kulturne baštine je postojanje obrtnika koji raspolažu vještinama i znanjima da artefakte ili objekte obnove na primjeren način. Zbog toga se Radni tim zalaže za stvaranje mjera za održanje zanatlija i

obrtnika koji raspolažu tim vještinama i znanjima. Prijedlog Radnog tima je da se stvori *brand* po uzoru na slične projekte u drugim područjima (npr. Istarska vina) kojim će se istaknuti kvaliteta ovih obrtnika. Ulaganjem u promociju ovih obrtnika može se podići njihova samosvijest, popularizirati njihova djelatnost, a kod stanovništva stvoriti povjerenje u njihov rad. Ovdje je ključno održanje kontrole nad kvalitetom njihova rada i zbog toga Radni tim predlaže stvaranje sustava licenci na županijskoj razini.

Iz provedene rasprave nameću se dva strateška cilja koja bi trebalo realizirati u narednom razdoblju:

1. Harmonizacija s profesionalnim standardima

- ovaj cilj uključuje stvaranje primjerenih depoa, objedinjavanje građe o baštini, osiguravanje dostupnosti informacija o baštini, kvalitetna oprema tekstova o baštini s navedenim izvorima

2. Podizanje svijesti o vrijednosti baštine

- ovaj cilj uključuje adekvatnu prezentaciju baštine, razvijanje medijacijske uloge kulturnih ustanova, predstavljanje baštine putem kompleksnijih izložbi (s popratnim didaktičkim programima), stvaranje sustava poticaja za obnovu baštine, stvaranje *branda* u svrhu promocije obrtnika koji raspolažu primjerenim vještinama i znanjima

Zapisnik sastavio Davor Mišković